

Vatican, Ms. ebr. 441, 110r

- 1 The secret of the Garden and Eden
- 2 The secret of the Garden and Eden in the spiritual world, that is to say, in the world of the sefirot
- 3 And the secret of the Garden and Eden in the intermediate world, in Aravot
- 4 And the Garden of Eden in the [realm of] sense perception
- 5 And [the realm of] secret in the lower world as well

München - Bayerische Staatsbibliothek, Cod. hebr. 112, 198r

<פֿ:189 א><ר: 111 א><י: 11 א

- סוד גן ועדן 1
- סוד גן ועדן² בעולם הרוחני ר"ל בעולם הספירות 2
- וסוד גן עדן³ בעולם האמצעי ~~בערבות⁴~~ בערבות 3
  - ¹ וגן עדן במורגש 4
  - וסוד בעולם התחתון⁶ גם כן

¹ Omitted in MS 50. It seems likely that this article existed independently and was inserted into our collection. The sketch appears in the *Yeri'ah ha-gedola* as well, while the text that follows was abbreviated.

חסר בכתב יד נ. נראה כי יחידה זו יכול מאוד להיות כי היחידה הייתה קיימת בפני עצמה, והיא הוכנסה לתוך הקובץ שבפנינו. הסרטוט קיים גם ביריעה הגדולה, כאשר הטקסט שאחריה מופיעה באופן מקוצר ביותר.

במספר יד פריס, נוספה כותרת לסרטוט 'סוד גן ועדן'. כותרת זו לציור מופיעה גם במספר עותקים של היריעה הגדולה.

^{.&#}x27;וסודו' : ³

⁴ כפילות עם מחיקה. בכ"י ו בלבד.

^{.&#}x27;וגם עניינו במורגש': 55

י: 'וסודו בארץ התחתון'. 6

And you can see how Etz ha-hayyim (Tree of Life) <N215 : > and Etz ha-da'at (Tree of Knowledge), which symbolize (remuzim le-) Tiferet (Beauty) and Ateret (Crown), are in complete unification. This resembles, for example, the matter of the heart of the soul inside the Garden, i.e. in the middle of the sefirot that are called "Garden." And understand that this spiritual Garden that was mentioned, which is the sefirot, were in Eden, in the east, (Eden mi-kedem), that is to say, in Hokhma (Wisdom) called Eden, and in the Keter Elyon (Supernal Crown) called kedem, because they receive from there. And you know that Tiferet is the river called Hidekel, from the word dekel (palm tree), which includes the male and female; indeed, it was created four times. But it afterwards the 'Atarah was given to the head cornerstone (rosh pinah), to rule over the lower [realms]. And for that reason the Tree Garden (gan ilanot) is referred to in many places as the Science of the Godhead, orchard (pardes), as they said, "The four who entered the orchard," as it operates on the level of the form (tzurah) and of the telos (takhlit) of the other sciences. And one must pass the other limits of apprehension before coming to the Holy of Holies.

Abrams (ed.), Sefer Ha-Bahir, Cherub Press, Los Angeles 1994, (§139).

והנך רואה איך עץ החיים <מ: 215א> ועץ הדעת הרמוזי" לת"ת ועטרת איך שניהם ביחוד ודוגמי⁸ כענין לב בנפש⁹ בתוך הגן ר"ל באמצע הספירות הנק' גן ותבין כי הגן הרוחני¹⁰ הנז' שהוא הספירות היו בעד"ן מקד"ם ר"ל בחכמה הנק' עד"ן ובכתר העליון הנק' קד"ם כי משם קבלתם. ואתה ידעת כי ת"ת הוא הנהר הנקרא חדקל מלשון דקל הכולל זכר ונקבה כן הוא ד' פעמים נברא. אבל הוא המקום הרבה לראש פנה להנהגת התחתוני' ומטעם זה ר"ל שגן אילנות מקום הרבה נקראת חכמת האלוהות פרדס כמו שאמרו ארבעה נכנסו לפרדס מפני שהיא הולכת במדרגת הוהתכלית אל שאר החכמות וצריך לעבור אל "שאר גבולי ההשגות טרם בא אל דש הקדשים.

² The word "Hidekel" appears in the Perush ha-sefirot (Commentary on the sefirot) (§2-3), within the explanation of the sefirah of Tiferet. It seems that the original is from the beginning of the commentary on the sefirot entitled "One General Principle Pertaining to the Kabbalah." See Daniel Abrams, "A Commentary to the Ten Sefirot From Early Thirteenth-Century Catalonia: Synoptic Edition, Translation and Detailed Commentary." Kabbalah: Journal for the Study of Jewish Mystical Texts 30 (2013): 7–63; Gershom Scholem, "An Index to the Commentaries on the Ten Sefirot." (Hebrew) Kirjath Sefer 10 (1933): 498–515, §2. On the androgynous perception of the palm tree that reflects a kabbalistic view of the equality of the feminine, see Tzahi Weiss, Cutting the Shoots: The Worship of the Shekhinah in the World of Early Kabbalistic Literature. Jerusalem: The Hebrew University Magnes Press, 2015, 35; Wolfson, Elliot R. Language, Eros, Being: Kabbalistic Hermeneutics and Poetic Imagination. New York: Fordham University Press, 2005, 151. The text to which their discussions refer may be found in Daniel

[?] פ: 'הרמוזים'.

⁸ י: 'בדוגמה'; פ: 'בדוגמה ודמיון'.

⁹ מ: 'בענין לב ונפש'.

מ: 'הרוחנית'. ¹⁰

¹¹ מ: 'עליוז'.

יותר. בי"ו פרצופין נברא'; פ: 'ד"פ'. וגי' זו נראית סבירה יותר.

¹³ מחוק. בכתב יד ו בלבד.

י: 'הגן מקום אילנות הרבה'.

¹⁵ תלמוד בבלי. חגיגה יד ע"ב.

ה: 'במדרגת'. ¹⁶

מ: אבל. י: 'כל'.

¹⁸ י: מקדש

The secret of the Garden of Eden also is in *Aravot*. And it is referred to by the sages as "orchard" (*pardes*). And the word *Aravot* refers to *Aravot*, which is the Garden of Eden, which is the delight of souls that have seen their [heavenly] world in their lifetimes. Its base is made of lights—how great is its goodness—and it is the lamp of the heavens, illuminating their hosts. And remember—do not forget—that the word *Aravot* is equivocal to all that is above the surrounding orb (*galgal hamekif*) that is called *Aravot*, which includes *galgal ha-sekhel* (the sphere of Intellect) < 2110 :>>, which is the superior orb and is not corporeal. It does not move and it is unmoving, standing erect eternally in its holiness. And from this radiance the orb radiates the souls and the holy angels and includes all up to the Throne of Glory, that is to say, the image of the Throne; understand this well. And on this basis I say that the secret of the Garden of Eden is in *Aravot*, which transcends time, and is eternity (*natzhut*). There is nothing that transcends eternity except that which is above eternity, which is the Blessed One.

סוד גן עדן $\,^{10}$ הוא בערבות והוא נק' אצל החכמים פרדס ולשון ערבות $\,^{19}$ הוא ערבות הוא גן עדן $\,^{10}$ והוא תענוג הנפשות אשר ראו עולמן בחייהן. רפידתו $\,^{12}$ אורים מה רב טובו והוא נר השמים מאיר לכל צבאם. וזכור ואל תשכח כי מלת ערבות משותפת לכל מה שלמעלה לגלגל המקיף הנק' ערבות כוללת גלגל השכל $\,^{13}$ אשר הוא הגלגל המעולה איננו גוף לא מניע ולא מתנועע עומד בקדושתו תמיד ומזוהר זה הגלגל זוהר הנפשות ומלאכים קדושים ובכלל כוללת עד כסא הכבוד ר"ל דמות כסא והבן היטב ובתנאי זה ומזה הצד $\,^{22}$ אני אומר שסוד גן עדן הוא בערבות שהוא למעלה מהזמן שוה לנצחות $\,^{23}$ ואין למעלה $\,^{23}$ אלא מה שהוא על הנצחות והוא ית'.

[.]חסר י: 'ולשון ערבות' חסר.

מ: במשפט הראשון בפיסקה חסרות המילים: "ג"כ הוא בערבות והוא נק" אצל החכמים פרדס ולשון ערבות הוא ערבות הוא גן עדן", והוא דילוג מחמת הדומות.

מ: מילה לא ברורה לפני 'רפידתו'.

[.] מ: 'ומזה הצד' חסר ^{22}

https://goo.gl/d5aCkE 23

²⁴ מחוק. בכ"י ו בלבד.